

TÁJÉKOZTATÓ
Nyúl Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2025. szeptember 30--i ülésére

Tárgy: Tájékoztató a központi szúnyoggyérítésre vonatkozó szabályokról
Előterjesztő: Németh Dóra jegyző
Előkészítő: Németh Dóra jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

A 2024. évi szúnyoggyérítések kapcsán kérésként hangzott el, készítsek egy tájékoztató anyagot a központi szúnyoggyérítésről, ennek megfelelően készült jelen anyag. Az anyaghoz a forrás a www.katasztrofavedelem.hu weboldalról származik!

2013-ban addig nem látott árhullám vonult le a Dunán és ez extrém mértékű szúnyoginváziót eredményezett.

Az állam úgy döntött, hogy az árvízi védekezés mellett az árvíz miatti szúnyogártalom elleni védekezést is a katasztrófavédelem feladatai közé utalja. Azóta minden évben a katasztrófavédelem irányítja a szúnyogok elleni központi védekezést. Az egységes védekezés így költséghatékonyabb, hiszen nagy dózisban kedvezményes áron beszerezhetőek a védekezéshez szükséges eszközök, illetve a védekezés is összehangolt. A központi szúnyoggyérítési program azokra a területekre terjed ki, ahol a szúnyoginvázió a legnagyobb méreteket ölti.

Természetesen a központi szúnyoggyérítés mellett minden önkormányzatnak lehetősége van saját költségvetése terhére szúnyoggyérítést végeztetni a településen.

A munkálatokat a katasztrófavédelem irányítja, a kezeléseket szakemberek végzik, minden esetben a közegészségügyi hatóság által engedélyezett irtószerekkel. A konkrét felhasználást a vármegyei kormányhivatalok és járási hivatalok népegészségügyi szakigazgatási szervei ellenőrzik.

Azt, hogy mely területekre terjed ki a központi szúnyoggyérítés, szakértői vizsgálatok határozzák meg. Ezek a szakemberek entomológusok, vagyis rovartannal foglalkozó szakértők. A helyismerettel rendelkező entomológus szakemberek ismerik a szúnyogok tenyészhelyeit, és a kifejlett egyedek előfordulási helyeit, ezeken a pontokon mérik rendszeresen a csípésszámot, továbbá a vízben fejlődő szúnyoglárvák számát. Az adatokat kiegészítik az elmúlt évek ár- és belvízi védekezése során szerzett információkkal, valamint az állampolgárok által az önkormányzatok felé jelzett bejelentésekkel és a bejelentések alapján végzett szakértői vizsgálatokkal. A szakértők által folyamatosan végzett monitoring elengedhetetlen, mert a tenyészhelyeket és az adott időjárási viszonyokat is figyelembe kell venni a kezelés helyének és gyakoriságának megállapításakor.

Az előírások szerint a szúnyoggyérítést alapvetően kétféle technológiával végzik, ott ahol azt a szakértő a szúnyogok egyedszám-növekedése miatt javasolja:

1. Biológiai lárvagyérítés; földi, vagy légi kijuttatással

A biológiai gyérítés során egy baktérium által termelt fehérjetartalmú készítményt juttatnak a szúnyogok tenyészhelyeire a vízbe. A kisebb vízfelületekre járműre szerelt nagynyomású permetezővel, a nagyobb vízfelületekre pedig repülővel juttatják ki a készítményt. A környezetbarát szer az alkalmazott dózisban kizárólag a szúnyoglárvákat pusztítja el, ártalmatlan minden más élőlényre. Ez a módszer a kifejlett szúnyogok elleni védekezéshez nem alkalmazható, csak az utánpótlásuk csökkenthető a lárvák elpusztításával. A biológiai

módszer alkalmazása elsőbbséget élvez minden olyan esetben, amikor ezt a helyszín és az időjárási viszonyok, illetve az évszak lehetővé teszi, azonban erre nincs mindig lehetőség. A folyók áradása után, vagy esőzésekor milliószámra keletkeznek pocsolyák olyan területeken, amelyek nem közelíthetők meg. Ilyen erdős, fás területen a biológiai készítmény légi kijuttatása sem vezetne eredményre, hiszen a készítmény nem jutna el a fák lombjai alatt lévő vízfelületig, ahol a szúnyoglárva fejlődnek. Mindezeket túl a szúnyogok élőhelyeinek jelentős része magántelkeken található. Nem lehetséges tehát kizárólag biológiai eljárással védekezni a szúnyogok ellen, mivel lehetetlen felkutatni és kezelni minden egyes pocsolyát, kerti vízzel teli hordót, vagy vödört.

2. Kémiai szúnyoggyérítés; földi kijuttatással

A kémiai szúnyoggyérítés során egy piretroid hatóanyagú irtószert permeteznek a szakemberek földi úton, azaz platós gépjárművön rögzített berendezések segítségével. Az eljárás történhet melegködkepzéssel, ekkor az apró cseppekre bontott irtószert hő hozzáadása is segíti. Ez a technológia elsősorban növényzettel erősebben borított környezetben előnyös, de a létrejövő köd rövid időre korlátozza a látási viszonyokat, ezért forgalmas helyeken kevésbé használatos. A másik lehetőség az ULV eljárás, ami szintén apró cseppekben juttatja ki az irtószert, de hő hozzáadása nélkül. A permetfelhő csak kis mértékben észlelhető, a közlekedést nem zavarja, ezért forgalmasabb, városias területeken elsődlegesen ezt az eljárást alkalmazzák.

Az irtószert a kijuttatott mennyiségben emberekre, melegvérű állatokra, növényekre ártalmatlan, az csak többszörös dózisban fejtené ki negatív hatást. Hektáronként mindössze fél litert permeteznek ki belőle, kijuttatás után néhány órával pedig le is bomlik. A kezeléseket napnyugtá után kezdik, így a méhekre, és más nappal aktív rovarokra nem jelent veszélyt a szúnyogirtás (az alacsony dózis miatt a méhfélékre és más kevésbé érzékeny rovarokra egyébként sincs letális hatása a készítményeknek). Ennek ellenére elővigyázatossági okokból a gyérítés előtt a szakemberek tájékoztatják a méhészeket, hogy mikor és hol lehet permetezésre számítani. A kémiai permetezés a települések belterületén zajlik.

[A megelőző években légi kezeléseket is alkalmaztak, azonban a légi kijuttatásra engedélyezett szúnyogirtó készítmények engedélye lejárt, így a továbbiakban ezt a technológiát csak járványügyi veszélyhelyzet esetén, az országos tisztifőorvos egyedi hozzájárulásával lehet használni.](#)

Gyakran felmerülő kérdések

1.) Ki a szervezője az állami szúnyoggyérítési programnak?

A központi szúnyoggyérítési programot a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 6/A. § (2) bekezdése értelmében a katasztrófavédelem vezetője irányítja, amelyet a BM OKF Gazdasági Ellátó Központ (a továbbiakban: BM OKF GEK) útján lát el.

2.) Mikor kezdődik a gyérítés, meddig tart?

Az országos szúnyoggyérítési program a csípőszúnyogok fejlődéséhez igazodik, minden évben jellemzően áprilisban indul. A kezelésekre szeptember 30-ig van lehetőség, azonban az elmúlt évek tapasztalatai alapján várhatóan augusztus végéig a munkák túlnyomó többsége lezajlik.

3.) Hol tájékozódhatok a szúnyoggyérítések időpontjáról, az érintett településekről?

Az országos szúnyoggyérítési program keretében a katasztrófavédelem által megbízott szakértők március eleje óta folyamatosan monitorozzák a csípőszúnyog tenyészhelyek állapotát. A tényleges kezeléseket a szakértői javaslatok alapján, kizárólag szakmai alapon és ütemezetten kerülnek végrehajtásra.

A programban a heti ütemtervek folyamatosan, minden hét első munkanapján kerülnek közzétételre a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság honlapján a „Lakosság – Szúnyoggyérítés – Heti programok” menüpont alatt.

4.) Kikkel kötött szerződést a katasztrófavédelem a szúnyoggyérítési tevékenységre?

A kivitelezőket és a szakértőket közbeszerzési eljárás keretében választották ki, a kivitelezői megbízást a Szerocor Konzorcium (tagok: Corax-Bioner Biotechnológiai Zrt., SZEMP Air Légiszolgáltató Kft., ROVÉRT Rovar- és Rágcsálóirtó Kft.) kapta, a szakértői feladatokat a Pannon-Bio-Kalibra Konzorcium (tagok: Bio-Kalibra Környezetvédelmi Szolgáltató Bt. és Pannónia Központ Szakértői és Tanácsadói Koordinációs Kft.) látja el.

5.) Kik ellenőrzik a pénz felhasználását és azt, hogy a gyérítés hatékony-e?

A szúnyoggyérítések hatékonyságát a közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott cégek entomológus (rovartannal foglalkozó) szakértői ellenőrzik.

6.) A szúnyoggyérítést végzők milyen végzettséggel, milyen engedélyek alapján végzik feladatukat?

A szúnyoggyérítést végző cégek kártevőirtó tevékenységi engedéllyel rendelkeznek. A közreműködő szakembereknek egészségügyi gázmesteri, illetve kártevőirtó szakmunkás képesítésük van, a munkák szervezésében műszaki és környezetvédelmi végzettséggel rendelkezők is részt vesznek. Minden felhasznált irtószer rendelkezik a közegészségügyi hatóság engedélyével.

7.) Milyen módszerrel, milyen szerrel végzik a szúnyoggyérítést?

Földi járműről ULV vagy melegködös technológiával végzik a kifejlett szúnyogok elleni védekezéseket. A legtöbb területen az ULV eljárást alkalmazzák, mert a képződött permetfelhő kevésbé zavarja a lakosságot és a közlekedést. A melegköd képző generátorokat csupán a növényzettel erősen fedett területeken érdemes használni, mivel az apró cseppekből álló permetköd behatolóképesége sűrű bozótos részeken is megfelelő. Az ország legtöbb térségében már a modernebb ULV technológiai kerül alkalmazásra. Hatékonyságbeli különbség a két módszer között nincs. Az imágók ellen piretroid-készítményekkel védekeznek. A lárvák tenyészőhelyeit biológiai készítménnyel (hatóanyag: Bacillus thuringiensis var. israelensis – Bti – baktérium által termelt fehérje) kezelik, a kijuttatás légi és földi eljárással történik.

8.) Ki hagyta jóvá, ki ellenőrzi a felhasznált szereket?

A felhasznált irtószereket a közegészségügyi hatóság engedélyezi a hatóanyagok közös európai uniós listája alapján. A konkrét felhasználást a vármegyei kormányhivatalok és járási hivatalok népegészségügyi szakigazgatási szervei ellenőrzik. Az ellenőrzésekbe a területi katasztrófavédelmi igazgatóságok munkatársai is bekapcsolódnak.

9.) Az alkalmazott irtószerek ártalmasak az emberi egészségre?

Nem, nem ártalmasak. A piretroid-készítmények a melegvérűeket, így például az embert, a háziállatokat – a legtöbb háztartási rovarirtó szerhez hasonlóan – csak többeszeres dózisban tudnák megmérgezni. A készítmény egyébként a szabadban néhány óra alatt lebomlik.

10.) Az alkalmazott irtószerek milyen hatással vannak az állatokra, növényekre?

Háziállatokon és növényeken semmilyen hatást nem fogunk tapasztalni. Ugyanakkor az imágók ellen használt készítmények más rovarokra is veszélyesek lehetnek, de az alacsony dózisnak köszönhetően nem kell kiterjedt rovarpusztulástól tartani. A földi kezelések a napnyugtát követően zajlanak, így a beporzó rovarok többségével, köztük a házi méhekkel ténylegesen nem találkozik az irtószer. Ettől függetlenül elővigyázatossági okból a szúnyoggyérítések időpontja előtt az önkormányzatoknál bejelentkezett méhészek minden esetben értesítést kapnak. A gyérítések csak lakott területen zajlanak, ezért a mezőgazdasági

területekhez telepített méhészeteket semmilyen formában nem érintik! A szúnyoglárvák elleni készítmény (Bti) a felhasznált dózisban csak a csípőszúnyoglárvákon fejti ki hatását.

11.) Be kell-e zárni az ablakot a gyérítés idején? Indokolt-e a fokozottabb elővigyázatosság a szúnyoggyérítéssel érintett területeken?

Nem jelent kockázatot a nyitott ablak, mivel azonban a készítmény zárt térben lassabban bomlik le, mint a szabadban, a permetszer leérkezéséig érdemes bezárni az ajtókat, ablakokat. Földi melegkődös védekezéseknél előfordulhat, hogy a gyermekek kedvet kapnak a ködben játszani, vagy közlről akarják nézni a járműveket. Ezt akadályozzuk meg! A kezelés után pár perccel a permetköd úgylis eloszlik, ekkor nyugodtan folytatni lehet a szabadtéri tevékenységet. Kérjük, hogy gyermekeiket ne engedjék a kezelést végző járművekhez és a gépek, irtószertartályok közvetlen közelében ne tartózkodjanak! Amennyiben mégis bárki közvetlenül érintkezne az irtószerrel (betöltés során a földi járművek kiinduló állomásain), az érintett felületet alapos szappanozás után langyos vízzel mossa le.

12.) Milyen szempontok alapján jelölték ki a szúnyoggyérítési programban részt vevő településeket?

A gyérítések megkezdése előtt a közegészségügyi hatóság adatai alapján felmértük, hogy mely régiókban volt szükség az elmúlt években a csípőszúnyogok elleni szervezett védekezésre. Az adatokat kiegészítettük az elmúlt évek ár- és belvízi védekezése során szerzett információkkal, valamint az előzetes szakértői javaslatokkal. A katasztrófavédelem által végrehajtott kémiai kezelések kizárólag lakott belterületeket érintenek.

13.) Településükön az önkormányzatok végezhetnek-e önállóan szúnyoggyérítést?

Az önkormányzatok a központi program mellett saját költségvetésük terhére önállóan is végezhetnek szúnyoggyérítést.

14.) Mit tehet, amennyiben nem szeretné, hogy települése szerepeljen az állami szúnyoggyérítési programban?

Amennyiben nem szeretné, hogy települését a szúnyoggyérítési program érintse, megkeresésével forduljon az önkormányzathoz. A település nevében nyilatkozatra jogosult képviselő (polgármester vagy jegyző) a szúnyoggyérítés lemondásáról szóló nyilatkozatát az ugyfelszolgalat.gek@katved.gov.hu központi email címen terjesztheti elő.

Jómagam a szúnyoggyérítést nem fogom lemondani!

Ez egy államilag megszervezett, szakértők által lebonyolított, központilag szabályozott rendszer.

Jövőre pedig biológia szúnyoggyérítésre fog sor kerülni a Versenyképes Járások program keretében, melyet szintén nem Nyúl Község Önkormányzata, hanem az erre a feladatra megbízott és kiválasztott szakembergárda fog bonyolítani.

Tekintettel arra, hogy nem a képviselő-testület hatásköre a szúnyoggyérítés, így nem lehet benne népszavazást sem kezdeményezni.

Nyúl, 2025. szeptember 21.

 Németh Dóra
jegyző